

26. maj 2009

Supplerende samlenotat vedr. rådsmødet (ECOFIN) den 9. juni 2009

Dagsordenspunkt 1a: Økonomisk og finansiel udvikling – Ajourføring vedrørende den aktuelle situation

Resumé

EU Kommissionen vurderer i sin maj-prognose, at den globale produktion vil falde med 1½ pct. i 2009, berunder 4 pct. i EU. Produktionen er faldet i næsten alle de industrialiserede lande det seneste halvår. Afdæmpningen har også spredt sig til emerging markets og udviklingslande. Vækstnedgangen afspejler fortsat blandt andet megen "negativ psykologi" og et negativt samspil mellem krisen i den finansielle sektor og realøkonomien. Der er gennemført kraftige politikreaktioner bl.a. rettet mod at genetablere tilliden i det finansielle system, og betydelige penge- og finanspolitiske ekspansioner. I løbet af 2010 forventer Kommissionen en stabilisering af den økonomiske situation og en gradvis tilbagevenden til positive vækstrater.

Baggrund og indhold

EU Kommissionen offentliggjorde den 4. maj 2009 sin forårsprognose for den globale økonomi. Vurderingen af den aktuelle situation er forbundet med en høj grad af usikkerhed, idet verdensøkonomien i lyset af den finansielle krise er påvirket af en række modsatrettede kræfter. På den ene side udspiller der sig en gensidig negativ påvirkning mellem negative nyheder fra finansverdenen og fra realøkonomien (de såkaldte feedback-loops), og på den anden side udgår der kraftige vækstimpulser fra meget lempelig penge- og finanspolitik i mange lande. På den baggrund skønner Kommissionen at BNP globalt vil falde med omkring 1½ pct. i 2009, hvoraf det især er de højt udviklede økonomier, der rammes hårdest. Dette skøn ligger på linje med andre internationale organisationers seneste skøn, om end knap så pessimistisk som OECD's vurdering fra marts. EU og euroområdes BNP ventes at falde med 4 pct. i 2009, jf. tabel 1a.

	EU			Euroområdet			USA		
	2008	2009	2010	2008	2009	2010	2008	2009	2010
BNP	0,9	-4,0	-0,1	0,8	-4,0	-0,1	1,1	-2,9	0,9
Privatforbrug	0,9	-1,5	-0,4	0,5	-0,9	-0,3	0,2	-2,0	-1,2
Offentligt forbrug	2,2	1,9	1,7	2,0	2,0	1,7	2,8	5,6	5,9
Totale investeringer	0,1	-10,5	-2,9	0,0	-10,4	-2,7	-2,5	-12,1	3,6
Beskæftigelse	0,7	-2,6	-1,4	0,7	-2,6	-1,5	-0,5	-3,5	-0,9
Ledighed ^(a)	7,0	9,4	10,9	7,5	9,9	11,5	5,8	8,9	10,2
Inflation ^(b)	3,7	0,9	1,3	3,3	0,4	1,2	3,8	-0,7	0,3
Offentlig saldo ^(c)	-2,3	-6,0	-7,3	-1,9	-5,3	-6,5	-5,9	-12,1	-14,2
Offentlig gæld ^(c)	61,5	72,6	79,4	69,3	77,7	83,8	64,7	77,7	91,1

Betalingsbalancens løbende poster ^(c)	-1,5	-1,9	-2,0	-0,7	-1,2	-1,3	-	-	-
Eksport af varer og tjenesteydelser	1,6	-12,6	-0,2	1,2	-13,2	-0,3	6,3	-14,0	0,5
Import af varer og tjenesteydelser	1,5	-11,0	-0,9	1,2	-10,5	-0,8	-3,4	-10,7	1,5

Anm.: Real årlig procentvis ændring, medmindre andet er angivet. (a) Pct. af arbejdsstyrken. (b) nominal ændring. HICP for EU og euroområdet. Generelt indeks af forbrugerpriser for USA (c) Pct. af BNP.

Kommissionen skønner at alle EU-medlemslande i 2009 vil opleve negative vækstrater. BNP ventes således at af falde med 3 pct. i Frankrig, knap 5½ i Tyskland, knap 4 pct. i UK og knap 3½ pct. i Danmark, jf. tabel 1b. Kommissionen skønner desuden et BNP-fald i 2009 på 3 pct. i USA og 5¼ pct. i Japan. Globalt vurderes væksten at stige til 2 pct. i 2010, mens væksten i EU og euroområdet skønnes at blive svagt negativ med -0,1 pct. i 2010.

	Danmark			Tyskland			Frankrig			UK		
	2008	2009	2010	2008	2009	2010	2008	2009	2010	2008	2009	2010
BNP	-1,1	-3,3	0,3	1,3	-5,4	0,3	0,7	-3,0	-0,2	0,7	-3,8	0,1
Privatforbrug	-0,1	-1,6	1,1	-0,1	-0,5	-0,7	1,4	0,2	0,3	1,4	-3,4	-1,5
Offentligt forbrug	1,1	2,1	1,1	2,0	2,0	1,8	1,7	1,8	1,1	3,4	3,6	2,9
Totale Investeringer	-3,6	-9,1	-0,7	4,4	-10,3	-0,8	0,5	-5,9	-2,6	-3,1	-12,3	-6,3
Beskæftigelse	1,0	-2,2	-2,0	1,4	-1,5	-2,2	0,6	-2,2	-1,2	-0,7	-2,4	-0,9
Ledighed ^(a)	3,3	5,2	6,6	7,3	8,6	10,4	7,8	9,6	10,7	5,6	8,2	9,4
Inflation ^(b)	3,6	0,9	1,4	2,8	0,3	0,7	3,2	0,2	0,9	3,6	1,0	1,3
Offentlig saldo ^(c)	3,6	-1,5	-3,9	-0,1	-3,9	-5,9	-3,4	-6,6	-7,0	-5,5	-11,5	-13,8
Offentlig gæld ^(c)	33,3	32,5	33,7	65,9	73,4	78,7	68,0	79,7	86,0	52,0	68,4	81,7
Betalingsbalancens løbende poster ^(c)	2,0	0,4	-0,6	6,6	3,6	3,4	-3,8	-4,3	-4,6	-1,5	-2,8	-2,8
Eksport	2,2	-10,7	-0,1	2,7	-16,1	-0,4	1,2	-11,7	-1,0	0,1	-10,5	-0,9
Import	3,7	-9,3	0,8	4,0	-10,8	-1,7	2,2	-6,9	0,0	-0,6	-13,0	-2,0

Anm.: Real årlig procentvis ændring, medmindre andet er angivet (a) Pct. af arbejdsstyrken. (b) HICP, nominal ændring. (c) Pct. af BNP.

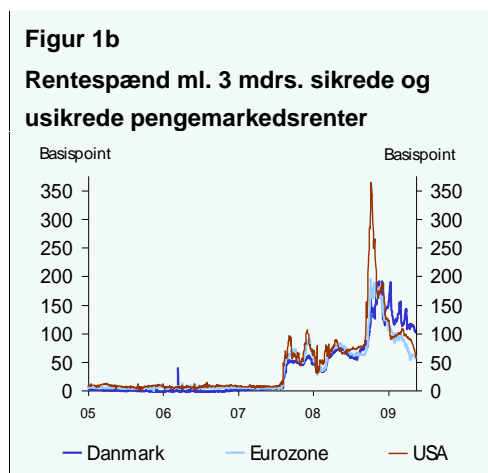
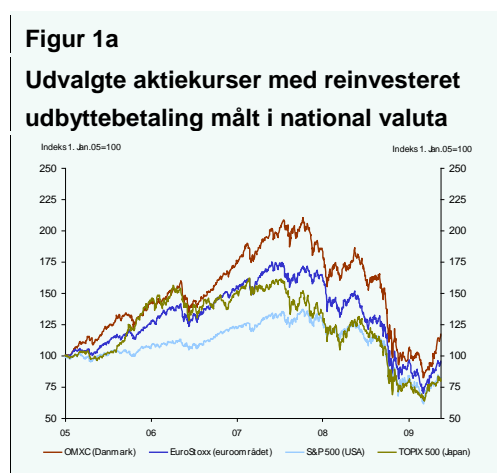
EU og euroområdet

I EU og euroområdet ventes især investeringerne og eksporten at bidrage til fallende aktivitet. Således skønnes investeringerne at falde med omkring 10,5 pct. og eksporten at falde med omkring 13 pct. i 2009. Det rammer især lande, som f.eks. Tyskland, der har relativt stor andel af eksporten af investeringsgoder samt varige forbrugsgoder – to meget konjunkturfølsomme varegrupper – og som dermed har vist sig at være ekstra udsat for den aktuelle vækstafdæmpning på eksportmarkederne. Privatforbruget ventes at falde med 1,5 pct. i EU og knap 1 pct. i euroområdet.

Det ventede produktionsfald indebærer, at Kommissionen skønner, at ledigheden vil stige fra 7 pct. i 2008 til knap 9,5 pct. i 2009 i EU, og i euroområdet ventes en stigning fra 7,5 pct. i 2008 til knap 10 pct. i 2009. Alle EU-lande ventes at opleve stigende ledighed, om end der er relativt stor forskel på stigningstakterne blandt landene. Der ventes f.eks. mere end en fordobling af ledigheden i Irland samt i de Baltiske lande, særligt som følge af en betydelig nedgang i byggesektoren.

Inflationen har været aftagende efter de høje niveauer sidste sommer, og i EU og i euroområdet venter Kommissionen en inflation på under 1 pct. i 2009. Inflationsudviklingen skyldes i høj grad lavere kapacitetsudnyttelse som følge af den globale vækstafdæmpning samt kraftigt faldende råvarepriser, navnlig olieprisen, der er faldet væsentligt siden det rekordhøje niveau i starten af juli sidste år. De seneste måneder har der også været tegn på lavere kerneinflation (forbrugerprisstigninger renset for priser på energi og uforarbejdede fødevarer), der imidlertid ikke ventes at få karakter af deflation. I takt med de forbedrede vækstudsigter i 2010, ventes en lidt højere inflation, lidt over 1 pct.

Aktiemarkederne har været kraftigt påvirket af den finansielle uro og de vigende vækstudsigter, jf. figur 1a. Det europæiske aktieindeks befinder sig fortsat under niveauet i 2005, mens det danske aktieindeks ligger lidt højere i forhold til 2005-niveauet. I de seneste måneder er faldet i aktiekurserne fladet ud, og i den seneste måned har der været stigninger.

De mange finansielle hjælpepakker både internationalt og i Danmark har bl.a. forplantet sig i lavere pengemarkedsrenter. Dermed har rentespændet mellem de usikrede og sikrede pengemarkedsrenter, der afspejler kredit og likviditetsrisikoen i markedet, vist en fortsat faldende tendens, jf. figur 1b. Danmarks Nationalbank har gradvist indsnævret det pengepolitiske rentespænd til den Europæiske Centralbanks styringsrente til 0,65 procentenheder som følge af et mindsket pres på valutaresserven, omend rentespændet fortsat ligger på et højt niveau.

I gennemsnit for EU-landene og euroområdet forventer Kommissionen mere end en fordobling af underskuddet på den offentlige saldo i 2009. Det hænger sammen med, at finanspolitikken samlet set er lempet kraftigt i 2009 for at sætte gang i økonomien og virkningen af de automatiske stabilisatorer. Enkelte EU-lande, herunder Danmark og Tyskland, planlægger yderligere lempelser i 2010. Kommissionen skønner at den offentlige gæld i EU stiger med 11 procentenheder til knap 73 pct. af BNP i 2009, mens den offentlige gæld i euroområdet skønnes til knap 78 pct. af BNP i 2009, hvilket er en stigning på 8,5 procentpoint i forhold til året før. I 2010 ventes den offentlige gæld at stige yderligere i EU og euroområdet som følge af virkningerne af krisen og de allerede planlagte finanspolitiske lempelser.

USA

Den amerikanske økonomi er også aktuelt i recession. Kommissionen vurderer at det amerikanske privatforbrug falder med 2 pct. i 2009 og fortsætter med at falde med 1,2 pct. i 2010, jf. tabel 1a, mens de samlede investeringer ventes at falde med godt 12 pct. i 2009, men at stige igen godt 3½ pct. i 2010. Kommissionen skønner et samlet negativt vækstbidrag fra den indenlandske efterspørgsel på 2,9 pct. i 2009. Det svarer til det ventede fald i BNP i 2009.

Ledigheden der i 2008 var knap 6 pct. ventes at stige til knap 9 pct. i 2009 og over 10 pct. i 2010. Den lave kapacitetsudnyttelse og de stigende uudnyttede ressourcer i lyset af krisen skønnes at indebære at priserne i USA falder med 0,7 pct. i 2009 og forventes stort set uforandret i 2010. Som det er tilfældet i andre dele af verden, er der også i USA tegn på lavere kredit og likviditetsrisiko på det amerikanske marked, idet rentespænd mellem de usikrede og sikrede pengemarkedsrenter, er blevet indsnævret noget de seneste måneder, jf. figur 1b.

I lyset af betydelige finanspolitiske tiltag for at hjælpe økonomien ud af krisen, forventes et underskud på den offentlige saldo på hhv. 12 og 14 pct. af BNP i 2009 og 2010. Samtidig ventes den offentlige gæld at stige med 13 procentenheder til knap 78 pct. af BNP i 2009, og yderligere med 14 procentenheder til 91 pct. af BNP i 2010.

ECOFIN ventes bl.a. på baggrund af Kommissionens prognose at drøfte de aktuelle økonomiske udsigter.

Hjemmelsgrundlag

Ikke relevant

Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har ikke udtalt sig.

Gældende dansk ret og forslagens konsekvenser herfor

Ikke relevant.

Statsfinansielle konsekvenser

Ikke relevant.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv samfundsøkonomiske konsekvenser for Danmark.

Høring

Ikke relevant.

Holdning*Dansk holdning*

Regeringen støtter tæt dialog om den økonomiske udvikling og de økonomiske og politiske konsekvenser heraf.

Andre landes holdninger

Det ventes at de øvrige EU-lande ligeledes støtter tæt dialog vedrørende den økonomiske udvikling og de økonomiske og politiske konsekvenser heraf.